

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Anden Afdeling)

16. februar 2017*

»EF-design — ugyldighedssag — registrerede EF-design, der gengiver termosifoner til radiatorer — tidligere design — ulovlighedsindsigelse — artikel 1d i forordning (EF) nr. 216/96 — artikel 41, stk. 1, i chartret om grundlæggende rettigheder — princippet om uvildighed — appelkammerets sammensætning — ugyldighedsgrund — manglende individuel karakter — artikel 6 og artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning (EF) nr. 6/2002 — EUIPO's opfyldelse af en dom om annullation af en afgørelse fra kontorets appelkamre — mættet kunstform — tidspunktet for bedømmelsen«

I de forenede sager T-828/14 og T-829/14,

Antrax It Srl, Resana (Italien), ved advokat L. Gazzola,

sagsøger,

mod

Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO), først ved P. Bullock, derefter ved L. Rampini og S. Di Natale, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

den anden part i sagen for appelkammeret ved EUIPO og intervenient ved Retten:

Vasco Group NV, tidligere Vasco Group BVBA, Dilsen (Belgien), ved advokat J. Haber,

angående to søgsmål anlagt til prøvelse af afgørelser fra Tredje Appelkammer ved EUIPO af 10. oktober 2014 (sagerne R 1272/2013-3 og R 1273/2013-3) vedrørende ugyldighedssager mellem Vasco Group og Antrax It,

har

RETTEN (Anden Afdeling)

sammensat af S. Gervasoni, som fungerende afdelingsformand, og dommerne L. Madise og Z. Csehi (refererende dommer),

justitssekretær: fuldmægtig A. Lamote,

under henvisning til stævningerne, der blev indleveret til Rettens Justitskontor den 29. december 2014,

under henvisning til EUIPO's svarskrifter, der blev indleveret til Rettens Justitskontor den 18. marts 2015,

* Processprog: engelsk og italiensk.

under henvisning til intervenientens svarskifter, der blev indleveret til Rettens Justitskontor den 7. april 2015,

under henvisning til replikkerne, der blev indleveret til Rettens Justitskontor den 8. juni 2015,

under henvisning til afgørelsen af 5. august 2016, hvorved sagerne T-828/14 og T-829/14 blev forenet med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen,

og efter retsmødet den 4. oktober 2016

afsagt følgende

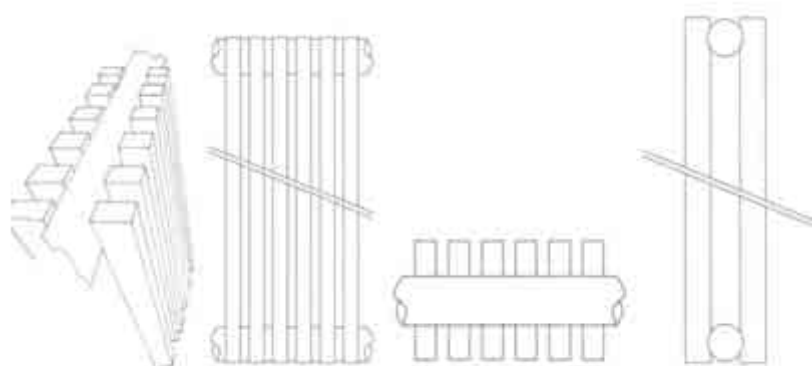
Dom

Sagens baggrund

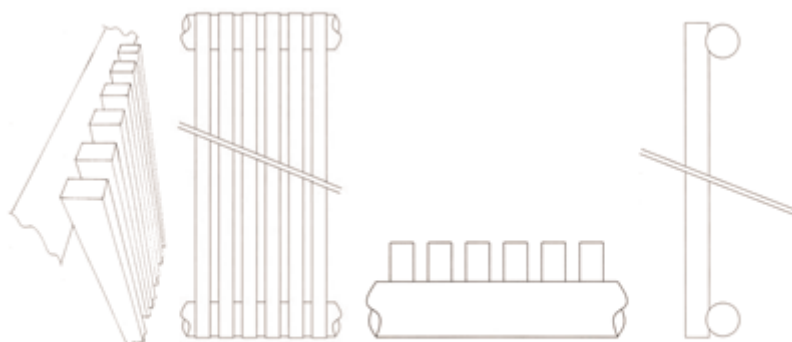
- 1 Sagsøgeren, Antrax It Srl, er indehaver af de to EF-design nr. 000593959-0001 og nr. 000593959-0002, der blev ansøgt registreret den 25. september 2006 ved Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO) i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 6/2002 af 12. december 2001 om EF-design (EFT 2002, L 3, s. 1) og offentliggjort i *Registreringstidende for EF-design* den 21. november 2006.

2 De anfægtede design er gengivet som følger:

— design nr. 000593959-0001 (sag T-828/14):

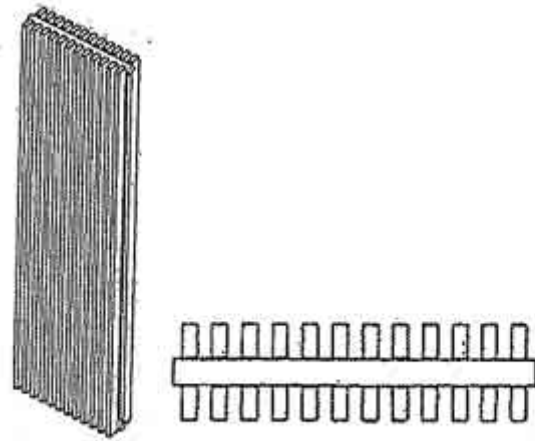
— design nr. 000593959-0002 (sag T-829/14):

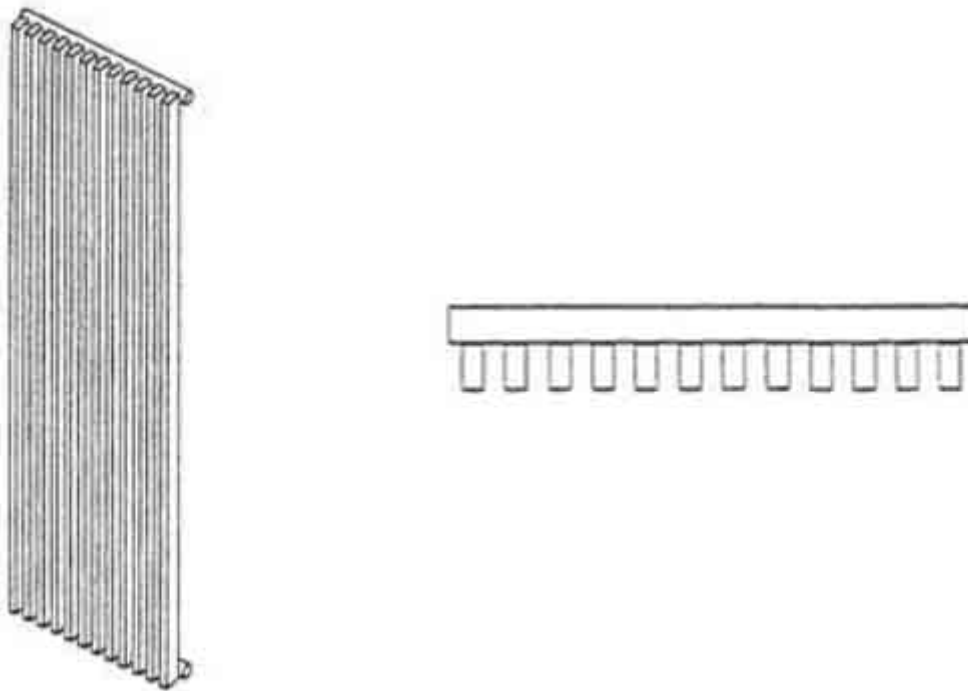
- 3 De anfægtede design skulle ifølge selve ordlyden af registreringsansøgningerne anvendes til termosifoner (modelli di termosifoni), der skal anvendes i radiatorer, som henhører under klasse 23.03 i Locarnoarrangementet af 8. oktober 1968 vedrørende oprettelse af en international klassifikation af industrielle design, med senere ændringer.
- 4 Den 16. april 2008 indgav det selskab, som intervenienten, Vasco Group NV, har efterfulgt, begæring til EUIPO om, at de anfægtede design blev erklæret ugyldige i henhold til artikel 52 i forordning nr. 6/2002. Til støtte for begæringerne påberåbte intervenienten sig de tyske design nr. 4 og 5, der fremgår af den samlede registrering nr. 40110481.8, som blev offentliggjort den 10. september 2002 og udvidet til at gælde for Frankrig, Italien og Benelux som internationalt design med referencen DM/060899.

5 De tidligere design er gengivet som følger:

- Det tidligere design nr. 5 (der er gjort gældende over for registrering nr. 000593959-0001, svarende til sag T-828/14):

- Det tidligere design nr. 4 (der er gjort gældende over for registrering nr. 000593959-0002, svarende til sag T-829/14):

- 6 Den ugyldighedsgrund, der blev gjort gældende til støtte for de nævnte ugyldighedsbegæringer, var den, der er omhandlet i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 6/2002, om at de anfægtede design ikke opfylder de betingelser for beskyttelse, der er fastsat i den nævnte forordnings artikel 4-9.

- 7 Ved afgørelser af 30. september 2009 erklærede ugyldighedsafdelingen de anfægtede design ugyldige, idet nyhedskravet i henhold til artikel 5 i forordning nr. 6/2002 ikke var opfyldt.
- 8 Den 27. november 2009 indgav sagsøgeren klager til EUIPO i henhold til artikel 55-60 i forordning nr. 6/2002 til prøvelse af ugyldighedsafdelingens afgørelser.
- 9 Ved afgørelser af 2. november 2010 (sag R 1451/2009-3 og R 1452/2009-3) ophævede Tredje Appellkammer ved EUIPO ugyldighedsafdelingens afgørelser, eftersom der ikke var blevet givet en passende begrundelse med hensyn til ugyldighedsgrunden vedrørende den manglende opfyldelse af nyhedskravet, men erklærede de anfægtede design ugyldige med den begrundelse, at de ikke havde individuel karakter som omhandlet i artikel 6 i forordning nr. 6/2002.
- 10 Den 11. februar 2011 anlagde sagsøgeren søgsmål til prøvelse af disse afgørelser for Retten.
- 11 Ved dom af 13. november 2012, Antrax It mod KHIM – THC (Radiatorer) (T-83/11 og T-84/11, herefter »dommen af 13. november 2012«, EU:T:2012:592) annullerede Retten afgørelserne af 2. november 2010 med den begrundelse, at det argument, som sagsøgeren havde fremført vedrørende mætningen i referencesektoren, ikke var blevet undersøgt af appelkammeret. I denne forbindelse fremhævede Retten, at en eventuel mættet kunstform, der følger af den hævdede eksistens af andre termosifondesign eller radiatorer, som har de samme helhedsegenskaber som de omhandlede design, var relevant for vurderingen af de anfægtede designs individuelle karakter, for så vidt som den kunne være af en karakter, der indebærer, at den informerede bruger bliver mere sensibel over for forskellene i de interne proportioner mellem disse forskellige design. Som følge heraf annullerede Retten afgørelserne af 2. november 2010 på grund af manglende begrundelse vedrørende spørgsmålet om den mættede kunstform.
- 12 Efter dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592) blev sagerne hjemvist til EUIPO og fik de nye referencer R 1272/2013-3, henholdsvis R 1273/2013-3. De blev fordelt til Tredje Appellkammer ved EUIPO.
- 13 Den 13. februar 2014 opfordrede referenten for Tredje Appellkammer i de to sager, der er nævnt i præmis 12 ovenfor, parterne til inden for en frist på en måned at indgive deres indlæg og beviser med hensyn til spørgsmålet, om der forelå mætning i referencesektoren eller ikke, og med hensyn til det helhedsindtryk, der fulgte deraf for så vidt angik de omhandlede design hos den informerede bruger.
- 14 Den 12. marts 2014 indgav sagsøgeren bemærkninger og beviser. Intervenienten indgav bemærkninger samme dag.
- 15 Ved afgørelser af 10. oktober 2014 (herefter »de anfægtede afgørelser«) afslog Tredje Appellkammer klagerne og erklærede de anfægtede design ugyldige.
- 16 Appellkammeret fandt, at det i overensstemmelse med artikel 61, stk. 6, i forordning nr. 6/2002 skulle udtale sig om spørgsmålet om mætningen i referencesektoren eller -markedet, for så vidt som Retten i dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592) havde fundet, at dette spørgsmål om en mættet kunstform, som kunne være af en karakter, der indebærer, at den informerede bruger blev mere sensibel over for forskellene i de indre proportioner mellem disse forskellige design, ikke var blevet undersøgt behørigt i de afgørelser, der tidligere var blevet annulleret. Appellkammeret fandt, at det skulle afgøre, om der på grundlag af de beviser og argumenter, som parterne havde fremlagt, i referencesektoren var en situation vedrørende mætning, som fulgte af eksistensen af en række andre design, der havde de samme generelle kendetegn som de omhandlede design (de anfægtede afgørelses punkt 14, 17-19 og 25). Appellkammeret fremhævede, at den sektor, der i det forelæggende tilfælde skulle være genstand for denne vurdering, var den særlige sektor for termosifoner og ikke sektoren for udstyr til opvarmning (de anfægtede afgørelses punkt 29).

- 17 I denne henseende fastslog appelkammeret, at det var nødvendigt, at den part, der gjorde gældende, at der forelå en mættet kunstform, fremlagde en helhed af klare, præcise, sammenhængende og aktuelle beviser (de anfægtede afgørelses punkt 36, 41 og 50). Det konstaterede i det væsentlige, at de beviser, som sagsøgeren havde fremlagt for at bevise mætningen i referencesektoren, ikke var udtømmende, at de var af dårlig kvalitet, og at de burde have været mere sammenhængende og mere præcise. Det fremhævede desuden, at de kataloger, der var vedlagt som bilag til sagsøgerens bemærkninger af 12. marts 2014, ikke var daterede eller i øvrigt vedrørte årene 2004 og 2006 (de anfægtede afgørelses punkt 41-46).
- 18 Hvad angik sammenligningen af de anfægtede design fandt appelkammeret i det væsentlige, at deres ligheder for så vidt angik termosifoners og rørstrålevarmeres form og konstruktionsmåde, vejede tungere end deres minimale forskelle i relation til dybde eller interne proportioner, respektive afstande mellem rørene og antallet af rør, som nødvendiggjorde en nøje undersøgelse (de anfægtede afgørelses punkt 52-62). Appelkammeret konkluderede deraf, at de anfægtede design ikke havde en særlig individuel karakter som omhandlet i artikel 6 i forordning nr. 6/2002, for så vidt som det helhedsindtryk, som de fremkaldte, for den informerede bruger ikke adskilte sig fra det, der blev fremkaldt ved tidligere designs form og aspekt (de anfægtede afgørelses punkt 64).

Parternes påstande

- 19 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- De anfægtede afgørelser annulleres.
 - Som følge heraf erklæres de anfægtede design gyldige uden at sagerne hjemvises til EUIPO.
 - »Det fastslås, at der er en konflikt mellem artikel 1d i forordning nr. 216/96 og artikel 41 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder«.
 - EUIPO og intervenienten tilpligtes solidarisk at betale sagsomkostningerne, og intervenienten tilpligtes at betale omkostningerne i forbindelse med sagerne for EUIPO.
- 20 EUIPO har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse.
 - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.
- 21 Intervenienten har nedlagt følgende påstande:
- Frifindelse og de anfægtede design erklæres ugyldige.
 - Sagsøgeren tilpligtes at betale sagsomkostningerne, herunder omkostningerne i forbindelse med sagerne for EUIPO.

Retlige bemærkninger

- 22 Sagsøgeren har i det væsentlige fremsat fire anbringender til støtte for annullationsøgsmålet. Anbringenderne vedrører for det første i det væsentlige en tilsidesættelse af appelkammerets forpligtelse til at være uvildigt, jf. artikel 41, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), og en tilsidesættelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 216/96 af 5. februar 1996 om fastsættelse af forretningsordenen for appelkamrene ved

Harmoniseringskontoret for Det Indre Marked (varemærker og mønstre) (EFT 1996, L 28, s. 11), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 2082/2004 af 6. december 2004 (EUT 2004, L 360, s. 8), for det andet en tilsidesættelse af artikel 6 og af artikel 61, stk. 6, i forordning nr. 6/2002, for det tredje og subsidiært en tilsidesættelse af den nævnte forordnings artikel 6 og artikel 63, stk. 1, samt af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, princippet om god forvaltningsskik og ligebehandlingsprincippet, og for det fjerde og mere subsidiært en tilsidesættelse af samme forordnings artikel 6 og artikel 62, første punktum, vedrørende begrundelsespligten.

- 23 Under retsmødet har sagsøgeren fremført et anbringende om, at EUIPO har overskredet den rimelige frist.
- 24 Ifølge ordlyden af artikel 84, stk. 1, i Rettens procesreglement må nye anbringender ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne. Imidlertid skal et anbringende, der udgør en uddybning af et anbringende, der tidligere er fremsat direkte eller indirekte i stævningen, og som har en nær sammenhæng med dette, antages til realitetsbehandling (jf. dom af 30.5.2013, Moselland mod KHIM – Renta Siete (DIVINUS), T-214/10, ikke trykt i Sml., EU:T:2013:280, præmis 69 og den deri nævnte retspraksis). I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren for Retten medgivet, at anbringendet om en tilsidesættelse af den rimelige frist ikke var indeholdt i sagsøgerens stævning, hvori kun var anført chartrets artikel 41 for at gøre gældende, at der forelå en tilsidesættelse af appelkammerets forpligtelse til at være uvildigt.
- 25 Anbringendet om EUIPO's tilsidesættelse af den rimelige frist skal derfor afvises, således som EUIPO har gjort gældende.

Det første anbringende om en tilsidesættelse af chartrets artikel 41, stk. 1, og af forordning nr. 216/96

- 26 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af dennes ret til at få behandlet sine sager uvildigt som omhandlet i chartrets artikel 41, stk. 1, og en tilsidesættelse af forordning nr. 216/96. Inden for rammerne af det første anbringende har sagsøgeren ligeledes fremført en ulovlighedsindsigelse vedrørende artikel 1d i forordning nr. 216/96.
- 27 Retten finder, at det er hensigtsmæssigt først at behandle denne ulovlighedsindsigelse.

Om ulovlighedsindsigelsen

- 28 Indledningsvis bemærkes, at sagsøgeren har anmodet Retten om at foretage en bedømmelse af – og at fastslå, at der foreligger en konflikt mellem – artikel 1d i forordning nr. 216/96 og chartrets artikel 41. Denne anmodning, der fremgår af stævningernes punkt 19 og 20, er ligeledes indeholdt i sagsøgerens tredje påstand.
- 29 EUIPO har i det væsentlige gjort gældende, at denne anmodning fra sagsøgerens side skal afvises, eftersom det kun er Domstolen og ikke Retten, der har kompetence på dette område.
- 30 Det skal indledningsvis bemærkes, at i henhold til ordlyden af artikel 61, stk. 2, i forordning nr. 6/2002 kan klager over appelkamrenes afgørelser indbringes for Retten »under påberåbelse af inkompetence, væsentlige formmangler eller overtrædelse af traktaten, af [den nævnte] forordning eller af retsregler vedrørende deres gennemførelse eller under påberåbelse af magtfordrejning«. I det foreliggende tilfælde fremgår det af de af sagsøgeren anlagte sager, at sagsøgeren kritiserer appelkammeret for at have anvendt en bestemmelse, der er ulovlig, fordi den er uforenelig med chartret, som i henhold til artikel 6, stk. 1, TEU har samme juridiske værdi som traktaterne. Uden dog at henvise udtrykkeligt til

artikel 277 TEUF har sagsøgeren således rejst en ulovlighedsindsigelse som omhandlet i den nævnte bestemmelse, idet sagsøgeren har anmodet Retten om at erklære artikel 1d i forordning nr. 216/96 uanvendelig på nærværende sag (jf. i denne retning og analogt dom af 12.7.2001, Kik mod KHIM, T-120/99, EU:T:2001:189, præmis 20).

- 31 I henhold til ordlyden af artikel 277 TEUF kan det over for Den Europæiske Unions Domstol af de i artikel 263, stk. 2, TEUF nævnte grunde, herunder overtrædelse af traktaten, gøres gældende, at en almenyldig retsakt vedtaget af en institution, et organ eller et agentur under Den Europæiske Union ikke kan finde anvendelse. Ifølge fast retspraksis er den nævnte artikel 277 TEUF udtryk for et almindeligt princip, hvorefter hver part i en retssag, med henblik på at opnå annullation af en afgørelse, som berører ham umiddelbart og individuelt, er berettiget til at anfægte gyldigheden af tidligere retsakter fra institutionerne, som er hjemmel for den anfægtede afgørelse, også selv om parten ikke var beføjet til i medfør af artikel 263 TEUF at anlægge direkte søgsmål til prøvelse af de nævnte retsakter, hvis retsvirkninger parten således er omfattet af, uden at have været i stand til at anlægge sag om ophævelse af dem (dom af 6.3.1979, Simmenthal mod Kommissionen, 92/78, EU:C:1979:53, præmis 39). Det forhold, at forordning nr. 6/2002 ikke udtrykkeligt nævner ulovlighedsindsigelsen som et mellemkommende retsmiddel, som borgerne kan påberåbe sig for Retten, når de nedlægger påstand om annullation eller ændring af en afgørelse fra et appelkammer ved EUIPO, forhindrer derfor ikke borgerne i at gøre en sådan indsigelse gældende inden for rammerne af en sådan sag. Denne ret følger af det almindelige princip, der er anført ovenfor (jf. i denne retning og analogt dom af 12.7.2001, Kik mod KHIM, T-120/99, EU:T:2001:189, præmis 21).
- 32 Det skal bemærkes, at EUIPO's argumentation, hvorefter alene Domstolen er kompetent til at erklære retsakter i strid med EU-retten, i virkeligheden følger af en forveksling med Domstolens enekompetence for så vidt angår de præjudicielle spørgsmål ved bedømmelsen af gyldigheden som omhandlet i artikel 267, stk. 2, TEUF. I det foreliggende tilfælde er der dog ikke tale om et spørgsmål forelagt af en ret i en medlemsstat i anledning af en national sag.
- 33 EUIPO's argument, hvorefter denne anmodning fra sagsøgeren skal afvises, skal derfor forkastes.
- 34 Hvad angår realiteten har sagsøgeren gjort gældende, at artikel 1d i forordning nr. 216/96, for så vidt som den ikke fastsætter en forpligtelse til at ændre appelkammerets sammensætning, når sagen efter annullation af en afgørelse hjemvises til det appelkammer, der tidligere har truffet afgørelse, er i strid med forpligtelsen til at være uvildig som omhandlet i chartrets artikel 41, stk. 1.
- 35 Chartrets artikel 41, stk. 1, vedrørende ret til god forvaltning fastsætter, at »enhver har ret til at få sin sag behandlet uvildigt, retfærdigt og inden for en rimelig frist af Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer«.
- 36 Artikel 1d i forordning nr. 216/96, med senere ændringer, har følgende ordlyd:
- »1. Indebærer de foranstaltninger, der er nødvendige til opfyldelse af en dom afsagt af [Den Europæiske Unions Domstol], hvorved en af et appelkammer eller af det store kammer truffet afgørelse ophæves helt eller delvis [...], at appelkamrene skal foretage en ny behandling af den sag, som denne afgørelse vedrører, afgør præsidiet, om sagen hjemvises til det kammer, der har truffet denne afgørelse, eller om den henvises til et andet kammer eller til det store kammer.
2. Henvises sagen til et andet kammer, sammensættes dette således, at ingen af de medlemmer, der har deltaget i den anfægtede afgørelse, har sæde heri. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse, hvis sagen henvises til det store kammer.«

- 37 Det fremgår ikke af denne ordlyd, at der, når sagen er hjemvist til det appelkammer, der tidligere har truffet den annullerede afgørelse, findes en forpligtelse for præsidiets til at sammensætte appelkammeret på en sådan måde, at ingen af de medlemmer, der har deltaget i den tidligere afgørelse, har sæde heri.
- 38 Det skal bemærkes, at proceduren for appelkamrene ved EUIPO ikke er en domstolsprocedure, men en administrativ procedure (jf. dom af 20.4.2005, Krüger mod KHIM – Calpis (CALPICO), T-273/02, EU:T:2005:134, præmis 62 og den deri nævnte retspraksis).
- 39 Retten har imidlertid allerede udtalt, at der hverken er en retsregel eller noget princip, som er til hinder for, at en administration overlader det til de samme ansatte at foretage en fornyet behandling af en sag, der anlægges i medfør af en dom, hvorved en afgørelse annulleres, og at det ikke kan opstilles som et almindeligt princip, der følger af forpligtelsen til at være uvildig, at en administrativ eller retslig instans har pligt til at hjemvise sagen til en anden myndighed eller til et andet organ under den samme myndighed (jf. i denne retning for så vidt angår en administrativ instans' undersøgelse af en situation dom af 11.7.2007, Schneider Electric mod Kommissionen, T-351/03, EU:T:2007:212, præmis 185-188, og den deri nævnte praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og for så vidt angår sammensætningen af en afdeling, dom af 1.7.2008, Chronopost og La Poste mod UFEX m.fl., C-341/06 P og C-342/06 P, EU:C:2008:375, præmis 51-60 og den deri nævnte praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol).
- 40 Det skal derfor konkluderes, at præsidiets hjemvisning i overensstemmelse med artikel 1d i forordning nr. 216/96 af en sag efter annullation til det samme appelkammer, som det, der tidligere traf afgørelse, uden forpligtelse til at sammensætte dette appelkammer anderledes, ikke tilsidesætter forvaltningens forpligtelse til at være uvildig som omhandlet i chartrets artikel 41, stk. 1.
- 41 Ulovlighedsindsigelsen og som følge heraf sagsøgerens tredje påstand skal følgelig forkastes.

Om tilsidesættelse af forordning nr. 216/96 og af appelkammerets forpligtelse til at være uvildigt

- 42 Med det første anbringende har sagsøgeren ligeledes gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af dennes ret til at få sine sager behandlet uvildigt som omhandlet i chartrets artikel 41, stk. 1, og stiltiende en tilsidesættelse af forordning nr. 216/96. Sagsøgeren har gjort gældende for det første, at sagerne er blevet hjemvist til det samme appelkammer, som navnlig omfatter et af medlemmerne af det appelkammer, der traf de afgørelser, som Retten har annulleret, for det andet, at de foreliggende sager burde have været hjemvist til et udvidet appelkammer, således som EUIPO's regler tillader det, og for det tredje, at appelkammeret i hvert fald ikke var subjektivt uvildigt.
- 43 EUIPO og intervenienten har anfægtet denne argumentation. Hvad angår hjemvisningen af sagerne til det appelkammer, der traf de annullerede afgørelser, som til dels havde den samme sammensætning, har EUIPO først fremhævet, at en sådan hjemvisning er en mulighed, der er fastsat i artikel 1d i forordning nr. 216/96, herefter, at sagsøgeren ikke for EUIPO havde anfægtet, at sagen igen blev fordelt til det samme appelkammer, og endelig, at det kun er, når sagen er hjemvist til et andet appelkammer, at dette er sammensat på en sådan måde, at det ikke omfatter nogen af de medlemmer, der har været med til at træffe den annullerede afgørelse. Hvad angår muligheden for at udpege et stort kammer efter Rettens annullation har EUIPO gjort gældende, at de betingelser, der er fastsat herom i artikel 1d, stk. 1 og 2, i forordning nr. 216/96, ikke var opfyldt i den foreliggende sag.
- 44 For det første skal kritikken vedrørende det forhold, at præsidiets har henvist sagerne til det samme appelkammer, som omfatter et af medlemmerne af det appelkammer, der havde vedtaget de afgørelser, som Retten har annulleret, forkastes. Som dette er blevet anført i præmis 36 og 37 ovenfor, forholder det sig nemlig således, at når præsidiets har besluttet at henvise sagerne til det samme appelkammer, havde det i henhold til forordning nr. 216/96 ikke nogen forpligtelse til at

sammensætte dette appelkammer på en anden måde. Det følger desuden af præmis 38-40 ovenfor, at der ikke kan følge en tilsidesættelse af forpligtelsen til at være uvildig som omhandlet i chartrets artikel 41, stk. 1, alene af den grund, at sagerne er blevet hjemvist til en enhed, der til dels består af ansatte, som allerede har undersøgt dem.

- 45 Hvad for det andet angår argumentet, hvorefter præsidiets burde have henvist sagerne til det store kammer, skal der mindes om de grunde, der ifølge forordning nr. 216/96 begrundes præsidiets henvisning til det store kammer.
- 46 I henhold til artikel 1b, stk. 3, i forordning nr. 216/96 »kan [præsidiets] på forslag af præsidenten for appelkamrene fremsat på dennes eget initiativ eller efter anmodning fra et medlem af præsidiets henvise en sag, som er blevet indbragt for et kammer, til det store kammer, når det finder, at sagens juridiske problemer, dens betydning eller særlige omstændigheder i øvrigt tilsiger det, særlig når appelkamrene har truffet indbyrdes afgørende afgørelser om et retsspørgsmål i forbindelse med denne sag«. Samme artikels stk. 1 fastsætter, at et appelkammer kan henvise en sag, som er blevet indbragt for det, til det store kammer, efter de samme kriterier.
- 47 I det foreliggende tilfælde skal det bemærkes, at henset til ordlyden af artikel 1b, stk. 3, sammenholdt med artikel 1d, stk. 1, i forordning nr. 216/96, er henvisningen til det store kammer en mulighed, der er overladt til præsidiets frie skøn, og at sagsøgeren under alle omstændigheder ikke har fremført et argument, som er af en sådan art, at det i det foreliggende tilfælde er godtgjort, at de betingelser, der er fastsat både i den nævnte forordnings artikel 1b, stk. 3, og i artikel 1d, stk. 1, som begrundes en henvisning til det store kammer, er blevet opfyldt. Sagsøgeren har begrænset sig til at fremhæve »afgørelsens betydning, henset til Rettens bemærkninger«, og »retssagens niveau på området« uden at give yderligere forklaringer om den påståede betydning af sagen. Det forhold, at dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592) annullerede afgørelserne af 2. november 2010 på grund af begrundelsesmangel på et punkt i begrundelsen vedrørende den mættede kunstform, angiver ikke sagens juridiske problem, sagens betydning eller en særlig omstændighed, der begrundes en henvisning til det store kammer. Det følger heraf, at der – uden at der er behov for at undersøge, om den påståede ulovlighed ville være af en sådan art, at den kunne begrunde en annullation af de anfægtede afgørelser – at der i den foreliggende sag under ingen omstændigheder var noget, der begrundede en henvisning af sagerne til det store kammer.
- 48 Hvad for det tredje angår argumentet om appelkammerets påståede mangel på subjektiv uvildighed skal det konstateres, at sagsøgeren ikke har gjort noget argument gældende om en personlig uvildighed hos en eller flere af appelkammerets medlemmer.
- 49 Det første anbringende må følgelig forkastes.

Det andet anbringende om tilsidesættelse af artikel 6 og af artikel 61, stk. 6, i forordning nr. 6/2002

- 50 Med det andet anbringende har sagsøgeren tilsigtet at godtgøre, at appelkammeret har begået fejl i bedømmelsen af beviser vedrørende den mættede kunstform og følgelig i bedømmelsen af de anfægtede designs individuelle karakter som omhandlet i artikel 6 i forordning nr. 6/2002. Ved at gøre dette har appelkammeret tilsidesat sin forpligtelse til at »træffe de foranstaltninger, som opfyldelsen« af dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592) »omfatter« i overensstemmelse med den nævnte forordnings artikel 61, stk. 6.
- 51 EUIPO og intervenienten har anfægtet denne argumentation.

- 52 Det fremgår af ordlyden af artikel 6, stk. 1, litra b), i forordning nr. 6/2002, at den individuelle karakter, hvis der er tale om registreret EF-design, skal vurderes ud fra det helhedsindtryk, det giver den informerede bruger. Den informerede brugers helhedsindtryk skal adskille sig fra det indtryk, som gives af alle andre design, der er offentliggjort inden den dato, hvor ansøgningen om registrering er indgivet, eller, hvis der er begæret prioritet, inden prioritetsdagen. Artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 6/2002 præciserer, at der ved vurderingen af den individuelle karakter skal tages hensyn til den grad af frihed, som designeren har haft ved udviklingen af dette design.
- 53 Som det fremgår af retspraksis, følger et designs individuelle karakter af et helhedsindtryk af forskellen i forhold til – eller fraværet af – noget, der »allerede er set«, ud fra en informeret brugers synspunkt i forhold til alle design, der hidtil er blevet anvendt, uden at tages hensyn til forskelle, der forbliver utilstrækkeligt markante til at påvirke det nævnte helhedsindtryk, selv om det går ud over ubetydelige detaljer, men under hensyntagen til forskelle, der er tilstrækkeligt markante til at skabe indtryk af alle uligheder (jf. dom af 7.11.2013, Budziewska mod KHIM – Puma SE (springende kattedyr), T-666/11, ikke trykt i Sml., EU:T:2013:584, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).
- 54 Ved bedømmelsen af et designs individuelle karakter i forhold til alle design, der hidtil er blevet anvendt, skal der tages hensyn til arten af det produkt, som designet finder anvendelse på eller indgår i, og navnlig hvilken industrigren produktet tilhører (14. betragtning til forordning nr. 6/2002), den grad af frihed, designeren har haft ved udviklingen af designet, en eventuelt mættet kunstform, som kan være af en karakter, der indebærer, at den informerede bruger bliver mere sensibel over for forskellene mellem de sammenlignede design, samt måden, hvorpå det omhandlede produkt anvendes, navnlig for så vidt angår de former for håndtering, som det normalt gøres til genstand for i den forbindelse (jf. dom af 7.11.2013, springende kattedyr, T-666/11, ikke trykt i Sml., EU:T:2013:584, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).
- 55 Den mættede kunstform kan, hvis den ikke kan anses for at begrænse designerens frihed, når den påvises, være af en sådan art, at den gør brugeren mere sensibel over for detaljeforskellene i de anfægtede design. Det følger heraf, at et design som følge af en mættet kunstform kan have en individuel karakter på grund af kendetegn, der, når der ikke foreligger en sådan mættet kunstform, ikke kan fremkalde en forskel i helhedsindtrykket for den informerede bruger (jf. i denne retning dom af 12.3.2014, Tubes Radiatori mod KHIM – Antrax It (Radiator), T-315/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2014:115, præmis 87 og den deri nævnte retspraksis, og af 29.10.2015, Roca Sanitario mod KHIM – Villeroy & Boch (Et-grebs betjent blandingsbatteri), T-334/14, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:817, præmis 83).
- 56 Ved vurderingen af et designs individuelle karakter skal der ligeledes tages hensyn til den informerede brugers synsvinkel. Som det fremgår af fast retspraksis, er den informerede bruger en særligt opmærksom person, der har et vist kendskab til den tidligere kunstform, hvilket vil sige til de design, der hidtil er blevet anvendt for det omhandlede produkt, og som var blevet offentliggjort på den dato, hvor ansøgningen om det anfægtede design blev indgivet, eller eventuelt den dato, hvor der begæres prioritet (dom af 18.3.2010, Grupo Promer Mon Graphic mod KHIM – PepsiCo (Gengivelse af et cirkelformet reklameunderlag), T-9/07, EU:T:2010:96, præmis 62, af 9.9.2011, Kwang Yang Motor mod KHIM – Honda Giken Kogyo (Forbrændingsmotor), T-11/08, ikke trykt i Sml., EU:T:2011:447, præmis 23, og af 6.6.2013, Kastenholz mod KHIM – Qwatchme (Urskiver), T-68/11, EU:T:2013:298, præmis 57).
- 57 I det foreliggende tilfælde er den informerede bruger blevet defineret af appelkammeret som en person, der køber radiatorer for at installere dem i sit hjem, og som uden at være ekspert i industrielt design, som en arkitekt eller indretningsarkitekt er det, er bekendt med, hvad der udbydes på markedet, tendenserne, moden og varernes grundlæggende egenskaber. Appelkammeret har med rette fundet, at denne definition var blevet bekræftet i præmis 41 og 42 i dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592). Denne definition er i øvrigt ikke blevet anfægtet af parterne.

- 58 Appellkammeret fandt endvidere, at designeren, fordi der ikke forelå nogen særlig teknisk eller retlig hindring, kunne vælge mellem en bred vifte af forskellige former ved udvælgelsen af rør og opsamlingsmodeller. Appellkammeret fandt ligeledes med rette, at bedømmelsen, hvorefter designerens grad af frihed i det foreliggende tilfælde ikke var begrænset, var blevet bekræftet i præmis 46-52 i dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592).
- 59 Til støtte for det andet anbringende vedrørende fejl, som appellkammeret har begået i forbindelse med bedømmelsen af beviserne vedrørende den mættede kunstform, har sagsøgeren i det væsentlige fremført to klagepunkter. Med det første klagepunkt har sagsøgeren gjort gældende, at appellkammeret har begået en fejl med hensyn til tidspunktet for bedømmelsen af den mættede kunstform, idet det har foretaget bedømmelsen på tidspunktet for vedtagelsen af de anfægtede afgørelser, dvs. i oktober 2014, selv om det skulle have foretaget bedømmelsen på tidspunktet for ansøgningen om registrering af de anfægtede design, dvs. i september 2006. Appellkammeret fandt således fejlagtigt, at beviserne for den mættede kunstform, som sagsøgeren havde indleveret som bilag til sine bemærkninger af 12. marts 2014, der henviste til registreringsperioden (mellem 2004 og 2006), ikke var »aktuelle«. Denne fejl godtgøres ligeledes ved brugen af præsens i de anfægtede afgørelser og af forskellige hentydninger til den »aktuelle« situation i referencesektoren.
- 60 EUIPO har anfægtet det forhold, at analysen af sektorens mætningskarakter er blevet foretaget på tidspunktet for de anfægtede afgørelser. Kontoret er i øvrigt af den opfattelse, at selv hvis dette var tilfældet, var de indleverede beviser – for så vidt som de var utilstrækkelige til at godtgøre mætningen i sektoren på tidspunktet for de anfægtede afgørelser – så meget desto mindre tilstrækkelige til ligeledes at godtgøre den mættede kunstform på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om registrering af de anfægtede design, henset til det forhold, at det ville være ulogisk at lægge til grund, at en sektor, der tidligere har været mættet, efterfølgende ophører med at være det.
- 61 Appellkammeret fandt, at konceptet mætning i referencesektoren, bl.a. henset til dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592), i det foreliggende tilfælde hverken kunne gøres gældende eller godtgøres a priori og summarisk, således som dette undertiden tidligere havde været tilfældet. Appellkammeret fandt, at det i betragtning af betydningen og relevansen af det retlige princip om en mættet kunstform og for at afgøre den individuelle karakter af et særligt design, var nødvendigt for den part, der gjorde dette princip gældende, dvs. sagsøgeren, at fremlægge tilstrækkeligt klare, præcise og sammenhængende beviser. I de anfægtede afgørelses punkt 41 tilføjede appellkammeret, at disse beviser også skulle være »aktuelle«. Det anførte, at det med henblik herpå havde fastsat en ny frist for parterne til at fremlægge deres argumenter og beviser på dette punkt. Det fandt navnlig, at de dokumenter, som sagsøgeren havde indgivet som bilag til sine bemærkninger af 12. marts 2014, dvs. uddragene af et af sagsøgerens kataloger, uddrag af et katalog fra intervenienten, uddrag af fem kataloger fra andre virksomheder i sektoren (Tubes, Tubor, The Radiator Company, Metalform og Rondra) og et billede, der sammenlignede en radiator, der var fremstillet efter et af de anfægtede design og et tidligere design, ikke var udtømmende, for så vidt som uddragene af katalogerne kun viste nogle radiatormodeller, der blev udbudt af alene fem fabrikker, uden dog at præsentere hele viften af produkter, som disse fabrikker eller andre udbød. Appellkammeret noterede sig desuden den meget dårlige kvalitet af visse reproduktioner af radiatorer, der betød, at det ikke korrekt kunne vurdere disses linjer og konturer, og fandt det beklageligt, at billederne var uddrag af kataloger og ikke registreringer af design. Endelig fremhævede appellkammeret i de anfægtede afgørelses punkt 46, at de omhandlede kataloger ikke var dateret eller i øvrigt vedrørte årene 2004 og 2006. Appellkammeret tilføjede, at beviset for en høj grad af tæthed i referencesektoren burde have bestået i mere sammenhængende og præcise beviser, så som f.eks. andre kataloger og dokumentation, der vedrørte de udbudte produkter fra et stort antal konkurrerende virksomheder, erklæringer fra eksperter i sektoren, erklæringer fra foreninger af fabrikker og forbrugere, kataloger og prislistes for store distributører, der virker i referencesektoren, og endelig undersøgelser og studier vedrørende sektoren foretaget af tredjemænd. Appellkammeret konkluderede deraf, at den helhed af dokumentation, der var blevet fremlagt, var utilstrækkelig til at godtgøre graden af en mættet

kunstform og yderligere til at efterprøve korrektheden af det af sagsøgeren anførte, hvorefter referencesektoren var mættet. Appellammeret tilføjede, at visse af de design, der var gengivet i de indgivne beviser, endda visuelt set var forskellige fra andre eksempler, som sagsøgeren havde indgivet.

- 62 Hvad angår EUIPO's tidligere afgørelser, der er relevante med hensyn til eksistensen af en mætning i den omhandlede sektor, herunder navnlig afgørelsen af 17. april 2008 (sag R 976/2007-3), hvori samme appellammer nævnte det forhold, at det var »velkendt«, at sektoren for radiatorer (radiatori per riscaldamento) var mættet, fandt appellammeret i det væsentlige, at dets tidligere afgørelsespraksis kun var en tilstrækkelig oplysning, hvis den var underbygget af en dokumentation, der uden tvivl viste »de faktiske omstændigheders aktuelle tilstand«, hvilket ikke var tilfældet i den foreliggende sag.
- 63 Det følger for det første af retspraksis, at det er på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om registrering af det anfægtede design, at der i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 6/2002 skal foretages en undersøgelse af den individuelle karakter af det anfægtede design og eventuelt godtgøres, at der foreligger en mættet kunstform (jf. i denne retning dom af 29.10.2015, Et-grebs betjent blandingsbatteri, T-334/14, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:817, præmis 87). Det har EUIPO i øvrigt ikke anfægtet.
- 64 I det foreliggende tilfælde skal det konstateres, at appellammeret har begået en fejl med hensyn til tidspunktet for bedømmelsen af, om der eventuelt foreligger en mættet kunstform, således som sagsøgeren har gjort gældende. Appellammeret fandt i de anfægtede afgørelses punkt 46, at når de var dateret, »vedrørte« de kataloger, som sagsøgeren havde indgivet »årene 2004 og 2006« (den italienske version af de anfægtede afgørelser lyder således: »Infine, occorre anche sottolineare che i cataloghi in questione sono non datati, o che quando presentano data, essi corrispondono agli anni 2004 e 2006«), idet det herved blev anført, at disse år ikke var relevante for appellammerets bedømmelse af, om der forelå en mættet kunstform. Kataloget fra 2006 vedrørte dog i det mindste det år, hvor de anfægtede design blev registreret, og var således relevant for bedømmelsen af, om der forelå en mættet kunstform. Det skal i øvrigt fremhæves, at appellammeret i de anfægtede afgørelses punkt 41 anførte, at »i betragtning af den afgørende karakter af denne faktor [dvs. den mættede kunstform], [kunne] den ikke være genstand for nogen formodning og [skulle] bedømmes i lyset af en helhed af klare, præcise, sammenhængende og aktuelle beviser«, idet det hermed blev anført, at appellammeret analyserede den mættede kunstform på tidspunktet for de anfægtede afgørelser. Dette underbygges i de anfægtede afgørelses punkt 49, hvor appellammeret anførte følgende:
- »[Afgørelserne fra 2007 og fra 2008], der er blevet truffet tidligere af [EUIPO] vedrørende mætningen i referencesektoren, og som indehaveren har påberåbt sig, udgør ikke en tilstrækkelig oplysning, hvis de ikke er underbygget af en dokumentation, der uden tvivl præsenterer de faktiske omstændigheders aktuelle tilstand [...]«
- 65 Udtrykket »de faktiske omstændigheders aktuelle tilstand« kan i denne sammenhæng ikke henvise til 2006.
- 66 Henset til det ovenstående skal det således konstateres, at appellammeret har bedømt spørgsmålet om den mættede kunstform på en fejlagtig dato. I modsætning til det, som EUIPO har hævdet, er de forskellige henvisninger til de faktiske omstændigheders aktuelle tilstand, der er nævnte i præmis 64 ovenfor, det forhold, at katalogerne fra 2004 og 2006 ikke er blevet anset for at henvise til den korrekte periode, samt brugen af præsens i de relevante punkter i de anfægtede afgørelser, beviser, der i den foreliggende sag i deres helhed er tilstrækkelige til at godtgøre en sådan fejl.
- 67 Endvidere skal EUIPO's argumentation, hvorefter sektoren – for så vidt som appellammeret havde fundet, at den ikke var mættet på tidspunktet for de anfægtede afgørelser – ikke kunne være mættet otte år tidligere, eftersom det var ulogisk at antage, at en sektor, der tidligere var blevet mættet, efterfølgende var holdt op med at være det – forkastes. For det første er det fejlagtigt at hævde, at

appelkammeret i de anfægtede afgørelser fandt, at referencesektoren ikke var mættet på tidspunktet for de anfægtede afgørelser. Det fandt blot, at det ikke retligt tilstrækkeligt var blevet godtgjort, at der forelå en mættet kunstform på datoen for de anfægtede afgørelser. For det andet udgør denne argumentation blot en ikke-underbygget erklæring, idet EUIPO ikke godtgør, hvorfor den mættede kunstforms mæthed ikke vil kunne variere i en periode på mere end otte år.

- 68 Det skal imidlertid konstateres, at den fejl, som appelkammeret har begået, ikke kan medføre en annullation af de anfægtede afgørelser.
- 69 Selv om det fejlagtigt vurderede, at katalogerne fra 2004 og fra 2006 ikke henviste til de år, der var relevante for appelkammerets bedømmelse, ulejlige appelkammeret sig nemlig ikke desto mindre med at undersøge dem og til på grundlag af andre elementer at konkludere, at de var utilstrækkelige til et fastslå, at der forelå en mættet kunstform. Det bemærkede således i de anfægtede afgørelses punkt 40, at uddragene fra katalogerne fra 2004 (Tubor) og fra 2006 (The Radiator Company) var utilstrækkelige for så vidt angik antallet af modeller, der var fremlagt, og at de ikke udgjorde hele viften af produkter, som disse fabrikker udbød (to modeller i Tubor-kataloget, tre modeller i kataloget fra The Radiator Company), og at billederne i kataloget fra 2006 fra The Radiator Company (Volcano- og Volcano Verticale-modellerne) var af dårlig kvalitet. I øvrigt tog appelkammerets konstatering vedrørende det forhold, at uddragene af de udbudte kataloger kun vedrørte fem fabrikker, hensyn til katalogerne fra 2004 og fra 2006. Appelkammeret fandt, at beviserne burde have bestået i mere sammenhængende og præcise beviser, så som f.eks. andre kataloger og dokumentation, der vedrørte de udbudte produkter fra et større antal konkurrerende virksomheder, erklæringer fra eksperter i sektoren, erklæringer fra foreninger af fabrikker og forbrugere, kataloger og prislistes for store distributører, der er virker i referencesektoren, og endelig undersøgelser og studier vedrørende sektoren foretaget af tredjemænd, men at sagsøgeren kun havde fremlagt nogle billeder fra fem kataloger fra virksomheder, der fremstillede radiatorer. I de anfægtede afgørelses punkt 44 fremhævede appelkammeret desuden, at visse design fra forskellige kataloger adskilte sig visuelt fra andre indgivne eksempler, navnlig nogle, der fremgik af kataloget fra 2006 fra The Radiator Company, og anførte derved, at disse eksempler ikke var relevante med henblik på at godtgøre, at der forelå meget lignende modeller som de omhandlede, og således en mættet kunstform. Disse betragtninger, der vedrører utilstrækkeligheden af antallet og relevansen af beviser, er gyldige, herunder for så vidt angår en bedømmelse af den mættede kunstform på tidspunktet for ansøgningen om registrering af de anfægtede design.
- 70 Det skal følgelig konstateres, at appelkammeret i sidste ende med rette fandt, at beviserne vedrørende den relevante periode for bedømmelsen af den mættede kunstform (bl.a. beviserne fra 2006) var utilstrækkelige for så vidt angik antallet af dem, deres kvalitet og relevans.
- 71 Det første klagepunkt kan derfor ikke tages til følge.
- 72 Med det andet klagepunkt har sagsøgeren gjort gældende, at appelkammeret undlod at tage hensyn til de beviser vedrørende mætningen af markedet, der allerede var blevet fremlagt af sagsøgeren under de tidligere procedurer for EUIPO, som havde ført til afgørelserne af 2. november 2010.
- 73 For det første skal det bemærkes, at referenten efter dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592) opfordrede parterne til at indgive alle de beviser og bemærkninger, som de ønskede vedrørende spørgsmålet om den mættede kunstform. Sagsøgeren indgav bemærkninger og beviser vedrørende dette spørgsmål den 12. marts 2014. Disse beviser, der blev vedlagt som bilag til sagsøgerens bemærkninger af 12. marts 2014, er behørigt opregnet i de anfægtede afgørelses punkt 39. Appelkammeret nævnte ligeledes i de anfægtede afgørelses punkt 48-51 EUIPO's tidligere afgørelsespraksis på dette punkt.

- 74 Det skal bemærkes, at de dokumenter, der udtrykkeligt er nævnt i de anfægtede afgørelser, ikke er de eneste, som appelkammeret har undersøgt, for så vidt som de anfægtede afgørelses punkt 39 begynder med »[s]ærligt«, hvilket udtryk fremhæver, at den følgende liste over dokumenter vedrørende den mættede kunstform, som sagsøgeren havde indgivet, ikke var udtømmende, og at appelkammerets analyse var blevet foretaget på grundlag af en større helhed af dokumenter. Det skal i denne henseende bemærkes, at appelkammeret ikke er forpligtet til at foretage en udtømmende gennemgang af hvert enkelt af de for kamrene af parterne fremførte argumenter, idet begrundelsen således kan fremgå indirekte, forudsat at de berørte gennem den får kendskab til begrundelsen for, at de pågældende foranstaltninger er truffet, og at den kompetente ret råder over de til udøvelse af sin prøvelsesret nødvendige oplysninger (jf. analogt, dom af 9.7.2008, Reber mod KHIM – Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli (Mozart), T-304/06, EU:T:2008:268, præmis 55 og den deri nævnte retspraksis).
- 75 For det andet skal det fastslås, at alle de beviser om den mættede kunstform, som sagsøgeren har indgivet, er blevet anset for at være utilstrækkelige til, at det kan fastslås, at der forelå en mættet kunstform i den pågældende sektor, således som det følger af de anfægtede afgørelses punkt 41.
- 76 For det tredje skal det for så vidt angår de bilag, der er vedlagt sagsøgerens bemærkninger af 3. september 2008, dvs. fotoene af radiatorerne E.CO.TERM (fra Cordivari) og Runtal, konstateres, at disse ikke er af en sådan art, at de kan ændre konstateringen om utilstrækkeligheden af de beviser, der er foretaget i de anfægtede afgørelser. Der er tale om nogle fotos af radiatorer på kun tre sider. Det eneste foto, der gengiver seks sammenhængende radiatorer fra Cordivari (som i øvrigt er svære at se), er dateret i 1997, dvs. ni år før det tidspunkt, hvor spørgsmålet om den mættede kunstform skal bedømmes, og det gengiver radiatorer, hvoraf fire ikke har de samme kendetegn som de omhandlede design. Konstateringen er den samme for så vidt angår de seks fotos af Runtal-radiatorer, hvoraf to er meget forskellige fra de omhandlede. Derudover er disse fotos ikke daterede eller også er de, hvis man skal fortolke henvisningen til prislisten som en dato, under alle omstændigheder dateret i 2000. Hvad angår sagsøgerens bemærkninger af 6. august 2009, skal det konstateres, at sidstnævnte ikke har fremført noget argument, der gør det muligt at fastslå, at de eventuelle beviser, der er indeholdt deri, kan godtgøre, at der foreligger en mættet kunstform. Det skal følgelig konstateres, at sagsøgeren ikke har godtgjort, hvilke beviser for den mættede kunstform der blev udeladt i undersøgelsen, og som var tilstrækkeligt relevante og afgørende for at ændre appelkammerets holdning.
- 77 Det andet klagepunkt skal derfor forkastes og følgelig det andet anbringende i sin helhed.

Om det tredje og det fjerde anbringende, der er gjort gældende subsidiært, og som vedrører en tilsidesættelse af artikel 6 og af artikel 63, stk. 1, i forordning nr. 6/2002, af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, princippet om god forvaltningsskik og ligebehandlingsprincippet samt en tilsidesættelse af artikel 6 og af artikel 62, første punktum, i forordning nr. 6/2002 for så vidt angår EUIPO's forpligtelse til at begrunde sine afgørelser

- 78 Med det tredje og det fjerde anbringende, der er gjort gældende subsidiært, har sagsøgeren i det væsentlige foreholdt appelkammeret, at det har fraveget sin egen tidligere afgørelse af 17. april 2008 (sag R 976/2007-3), der er blevet fremlagt som bevis af sagsøgeren, i hvilken afgørelse appelkammeret konkluderede, at mætheden på markedet for radiatorer var »velkendt«. Med det fjerde anbringende, der er blevet gjort gældende mere subsidiært, har sagsøgeren kritiseret den meget kortfattede begrundelse i de anfægtede afgørelses punkt 51 for grundene til denne ændrede praksis.
- 79 EUIPO og intervenienten har anfægtet denne argumentation.
- 80 I det foreliggende tilfælde fandt appelkammeret i de anfægtede afgørelses punkt 48 og 49, at på trods af ugyldighedsafdelingens konklusioner i en afgørelse af 12. april 2007, ligesom konklusionerne fra appelkammeret i afgørelsen af 17. april 2008 (sag R 976/2007-3), som sagsøgeren har nævnt, kunne den dokumentation, som sidstnævnte havde fremlagt, ikke antages at være tilstrækkelig til at godtgøre, at

referencesektoren på dette tidspunkt var så mættet, at den informerede bruger tillagde forskellene mellem de sammenlignede design større opmærksomhed. Appellammeret fandt, at de afgørelser, som EUIPO tidligere havde truffet vedrørende mætningen af referencesektoren, ikke udgjorde en tilstrækkelig oplysning, hvis den ikke var underbygget af en dokumentation, der utvetydigt viste de faktiske omstændigheders aktuelle tilstand, idet disse sidstnævnte ikke kunne være genstand for en formodning, da den mættede kunstform ikke blot kunne være støttet på en velkendt kendsgerning. I de anfægtede afgørelses punkt 50 fremhævede appellammeret, at det i betragtning af betydningen af begrebet mættet kunstform, navnlig i forbindelse med nærværende sager, var absolut nødvendigt, at indehaveren fremlagde bevismateriale, der var tilstrækkeligt klart, præcist og sammenhængende, og ikke nogle billeder fra et katalog eller, som i det foreliggende tilfælde, en enkelt reference til EUIPO's eller appellammerets tidligere afgørelser. I de anfægtede afgørelses punkt 51 anførte appellammeret, at lovligheden af de afgørelser, som EUIPO havde truffet, alene skulle bedømmes på grundlag af forordning nr. 6/2002 som fortolket af Unionens retsinstanser og ikke på grundlag af en tidligere afgørelsespraksis fra EUIPO. Appellammeret anførte desuden, at EUIPO i lyset af principperne om ligebehandling og god forvaltningsskik ganske vist skulle tage hensyn til afgørelser truffet vedrørende lignende ansøgninger og minutiøst skulle overveje spørgsmålet, om der skulle træffes en tilsvarende afgørelse eller ikke, men at anvendelsen af disse principper ikke desto mindre skulle forliges med overholdelsen af legalitetsprincippet. Indehaveren af et anfægtet design kunne således ikke til sin egen fordel påberåbe sig en ulovlig retsakt truffet til andres fordel med henblik på at opnå en identisk afgørelse, idet der skulle foretages en nøje vurdering i hvert enkelt tilfælde.

- 81 Retten finder, at der først skal foretages en efterprøvelse af det fjerde anbringende, der i det væsentlige vedrører en tilsidesættelse af begrundelsespligten.

– Tilsidesættelse af begrundelsespligten

- 82 Det skal bemærkes, at i henhold til artikel 62, første punktum, i forordning nr. 6/2002 skal EUIPO's afgørelser begrundes. Denne begrundelsespligt har samme rækkevidde som den begrundelsespligt, der kan udledes af artikel 296 TEUF, hvorefter ophavsmandens begrundelse af en retsakt skal fremgå klart og utvetydigt. Det dobbelte formål er dels at gøre det muligt for de berørte parter at få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, for at de kan forsvare deres rettigheder, dels, at Unionens retsinstanser kan efterprøve afgørelsens lovlighed (jf. analogt dom af 12.7.2012, Gucci mod KHIM – Chang Qing Qing (GUDDY), T-389/11, ikke trykt i Sml., EU:T:2012:378, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).
- 83 I dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592) fastslog Retten, at appellammeret ikke havde givet nogen begrundelse for så vidt angik sagsøgerens argumenter vedrørende den mættede kunstform, fordi det fandt, at de ikke var godtgjort (dom af 13.11.2012, T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592, præmis 79, 87, og 97-99).
- 84 Efter denne dom har sagsøgeren for appellammeret, bl.a. i sine bemærkninger af 12. marts 2014, påberåbt sig de seneste afgørelser fra ugyldighedsafdelingen af 12. april 2007 og fra Tredje Appellammer af 17. april 2008, som konstaterer henholdsvis mætningen og det forhold, at det er velkendt, at radiatorsektoren er mættet.
- 85 Det skal konstateres, at de anfægtede afgørelser, henset til punkt 48-51 heri, der er nævnt i præmis 80 ovenfor, i modsætning til det, som sagsøgeren har hævdet, er tilstrækkeligt begrundede med hensyn til grundene til, at appellammeret besluttede ikke at fastslå, at det var velkendt, at det pågældende marked var mættet, i modsætning til det, der fremgik af de seneste afgørelser fra EUIPO. Appellammeret fandt nemlig i de anfægtede afgørelses punkt 48 og 49, at de tidligere afgørelser fra EUIPO, der er blevet påberåbt, kun havde kunnet udgøre en tilstrækkelig oplysning, hvis de havde været underbygget af en dokumentation, der utvetydigt viste de faktiske omstændigheders »aktuelle« tilstand, idet disse sidstnævnte ikke kunne være genstand for en formodning, for så vidt som den

mættede kunstform ikke kan være støttet på en velkendt kendsgerning alene. Selv om henvisningen til de faktiske omstændigheders aktuelle tilstand godtgør en fejl med hensyn til den dato for bedømmelsen, der skal tages hensyn til, gør begrundelsen det muligt klart at forstå, at appelkammeret besluttede, at dets tidligere afgørelsespraksis skulle være underbygget af relevante beviser på det tidspunkt, hvor den mættede kunstform skulle bedømmes. Appelkammeret anførte endvidere i de anfægtede afgørelses punkt 51 og 52 den faste retspraksis, hvorefter EUIPO ikke er bundet af sin afgørelsespraksis, og hvorefter anvendelsen af principperne om ligebehandling og god forvaltningsskik skal forliges med legalitetsprincippet, idet hvert enkelt tilfælde skal være genstand for en nøje vurdering. Det fremgår af denne begrundelse, at appelkammeret fandt, at det kunne fravige den konstatering, der var blevet foretaget i appelkammerets tidligere afgørelser, fordi den ikke var tilstrækkeligt underbygget eller kunne være behæftet med en lovlighed. Spørgsmålet om, hvorvidt denne begrundelse er relevant, henhører for sit vedkommende under den materielle analyse af de anfægtede afgørelser.

- 86 Det af sagsøgeren anførte, hvorefter de anfægtede afgørelser ikke angiver, hvilke omstændigheder der gør det muligt at sige, at markedet ikke er eller ikke længere er mættet, er uvirksomt, for så vidt som appelkammeret i de anfægtede afgørelser har anført andre begrundelser, der forklarer, hvorfor det ikke har foretaget den samme konstatering som den, der følger af EUIPO's tidligere afgørelser.
- 87 Det følger af det ovenstående, at anbringendet om en tilsidesættelse af begrundelsespligten skal forkastes.

– Den påståede tilsidesættelse af artikel 63, stk. 1, i forordning nr. 6/2002, og af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, ligebehandlingsprincippet og princippet om god forvaltningsskik

- 88 Sagsøgeren har kritiseret appelkammeret for i den foreliggende sag ikke at have anvendt den konstatering, der blev foretaget i dets tidligere afgørelse af 17. april 2008 (sag R 976/2007-3), hvorefter det er velkendt, at markedet for radiatorer er mættet. Sagsøgeren har gjort gældende, at det forhold, at appelkammeret har fraveget en sådan tidligere faktisk konstatering, udgør en tilsidesættelse af artikel 63, stk. 1, i forordning nr. 6/2002, af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, af ligebehandlingsprincippet og af princippet om god forvaltningsskik. Sagsøgeren har navnlig fremhævet den retspraksis, hvorefter EUIPO i betragtning af de to sidstnævnte principper, der er nævnt ovenfor, i forbindelse med behandlingen af en registreringsansøgning skal tage hensyn til allerede truffne afgørelser vedrørende lignende ansøgninger og særligt overveje spørgsmålet, om hvorvidt der skal træffes den samme afgørelse. Sagsøgeren er af den opfattelse, at appelkammeret, henset til disse forpligtelser, ikke kunne ændre holdning med hensyn til et spørgsmål om faktiske omstændigheder, så som spørgsmålet, om markedet var mættet, med mindre der var indtrådt omstændigheder, der forklarede en sådan ændring, omstændigheder, som appelkammeret under alle omstændigheder ikke har forklaret.
- 89 EUIPO og intervenienten har anfægtet denne argumentation. EUIPO har bl.a. gjort gældende, at det var i dommen af 12. marts 2014, Radiatorer (T-315/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2014:115, præmis 87), at der blev opstillet et krav om, at det skulle godtgøres, at der forelå en mættet kunstform, ved hjælp af beviser, og det blev forbudt at formode, at referencesektoren var mættet, eller at anse denne mætning som en simpel velkendt kendsgerning, således som det var sket i tidligere afgørelser.
- 90 Indledningsvis bemærker Retten, at der i dommen af 12. marts 2014, Radiatorer (T-315/12, ikke trykt i Sml., EU:T:2014:115), i modsætning til det, som EUIPO har anført, ikke er opstillet et krav om, at det godtgøres, at der foreligger en mættet kunstform ved hjælp af beviser, og at dommen ikke forbyder, at dette i givet fald anses for at være en velkendt kendsgerning. Henvisningen i denne doms præmis 87 til det forhold, at en mættet kunstform kan være af en sådan art, når den påvises, at den gør den informerede bruger mere sensibel over for detaljeforskellene i de omhandlede design, forhindrer ikke

appelkammeret i at anføre, at det var velkendt, at der forelå en mættet kunstform. En »påvist« faktisk omstændighed betyder blot en faktisk omstændighed, der er anerkendt som sand, præcis. En velkendt kendsgerning er normalt en kendsgerning, »som enhver har kendskab til eller kunne få kendskab til ved almindeligt tilgængelige kilder« (dom af 22.6.2004, Ruiz-Picasso m.fl. mod KHIM – DaimlerChrysler (PICARO), T-185/02, EU:T:2004:189, præmis 29). En velkendt kendsgerning er således en kendsgerning, der er anerkendt som sand af enhver, i et sådant omfang, at det ikke er nødvendigt at godtgøre den.

- 91 Det bemærkes desuden, at artikel 63, stk. 1, i forordning nr. 6/2002 fastsætter, at »[u]nder sagsbehandlingen ved [EUIPO] prøver dette ex officio de faktiske omstændigheder«, men at EUIPO »i sager vedrørende ugyldighed [imidlertid] begrænser [...] sig [...] til at prøve de af parterne fremførte kendsgerninger, beviser og argumenter og til de af parterne fremsatte anmodninger«. Denne bestemmelse er et udtryk for pligten til at udvise omhu, ifølge hvilken den kompetente institution omhyggeligt og upartisk har pligt til at efterprøve alle relevante forhold i den konkrete sag (jf. analogt dom af 15.7.2011, Zino Davidoff mod KHIM – Kleinakis kai SIA (GOOD LIFE), T-108/08, EU:T:2011:391, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).
- 92 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren ikke godtgjort, hvorledes det forhold, at det ikke er blevet konstateret, at referencesektoren har en velkendt mættet karakter, udgør en tilsidesættelse af den nævnte bestemmelse, eftersom denne bestemmelse begrænser sig til at fastsætte de elementer, der skal undersøges af EUIPO, og ikke forhåndsbestemmer resultatet af denne undersøgelse. Det forhold, at dets endelige holdning ikke svarer til den holdning, som sagsøgeren har forsvaret, udgør på ingen måde en tilsidesættelse af artikel 63, stk. 1, i forordning nr. 6/2002.
- 93 Hvad angår klagepunktet om en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, ligebehandlingsprincippet og princippet om god forvaltningsskik, fremgår det af fast retspraksis, at de afgørelser, som appelkamrene ved EUIPO skal træffe i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 207/2009 af 26. februar 2009 om EU-varemærker (EUT 2009, L 78, s. 1), der vedrører registreringen af et tegn som EU-varemærke, henhører under udøvelsen af en bunden kompetence og ikke under udøvelsen af en skønsmæssig beføjelse. Lovligheden af de nævnte afgørelser skal derfor udelukkende bedømmes på grundlag af denne forordning og ikke på grundlag af disses tidligere afgørelsespraksis (dom af 26.4.2007, Alcon mod KHIM, C-412/05 P, EU:C:2007:252, præmis 65, og af 24.11.2005, Sadas mod KHIM – LTJ Diffusion (ARTHUR ET FELICIE), T-346/04, EU:T:2005:420, præmis 71). Domstolen har med hensyn til ligebehandlingsprincippet og princippet om god forvaltningsskik fastslået, at EUIPO i forbindelse med behandlingen af en EU-varemærkeansøgning skulle tage hensyn til allerede truffne afgørelser vedrørende lignende ansøgninger og særligt overveje spørgsmålet, hvorvidt der i den foreliggende situation skulle træffes samme afgørelse. Den tilføjede dog, at ligebehandlingsprincippet og princippet om god forvaltningsskik skulle forliges med legalitetsprincippet. En person, der ansøger om varemærkeregistrering af et tegn, kan følgelig ikke til egen fordel påberåbe sig en ulovlighed, der er begået til fordel for andre, med henblik på at opnå en identisk afgørelse. I øvrigt skal undersøgelsen af enhver ansøgning om registrering af hensyn til retssikkerheden og kravet om god forvaltningsskik være streng og fuldstændig for at undgå, at der sker uretmæssige registreringer af varemærker. Denne undersøgelse skal foretages i hvert enkelt konkret tilfælde. Registreringen af et tegn som varemærke afhænger nemlig af specifikke kriterier, der i den foreliggende sag finder anvendelse under faktiske omstændigheder, hvorved det kontrolleres, at varemærket ikke er omfattet af en registreringshindring (dom af 10.3.2011, Agencja Wydawnicza Technopol mod KHIM, C-51/10 P, EU:C:2011:139, præmis 74-77). Denne retspraksis, der er anført i de anfægtede afgørelses punkt 51, finder analog anvendelse på behandlingen af begæring om, at design erklæres ugyldige.
- 94 Hvad særligt angår det klagepunkt, hvorefter appelkammeret i de anfægtede afgørelses punkt 35 pludselig har hævet det krævede niveau for at bevise mætningen af markedet i forhold til det, som appelkammeret tidligere krævede, da det ikke længere var muligt for sagsøgeren at indgive nye beviser, er det tilstrækkeligt at bemærke, at sagsøgeren, i modsætning til det, som denne har hævdet,

har haft flere lejligheder til at indgive beviser og bemærkninger om den mættede kunstform efter dommen af 13. november 2012 (T-83/11 og T-84/11, EU:T:2012:592), eftersom referenten opfordrede parterne til at gøre dette efter Rettens dom, hvilket sagsøgeren i øvrigt også gjorde den 12. marts 2014. Appellammeret har således under alle omstændigheder ikke tilsidesat princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.

- 95 Det følger heraf, at det tredje og det fjerde anbringende skal forkastes, og at EUIPO skal frifindes i det hele.

Sagsomkostninger

- 96 Ifølge procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 97 Da sagsøgeren har tabt sagen, bør det pålægges denne at bære sine egne omkostninger og betale de af EUIPO og intervenienten afholdte omkostninger i overensstemmelse med disses påstand herom.
- 98 Intervenienten har endvidere nedlagt påstand om, at sagsøgeren tilpligtes at betale de omkostninger, som intervenienten har afholdt under den administrative procedure for EUIPO. I denne forbindelse bemærkes, at nødvendige udgifter, som er afholdt af parterne i forbindelse med sagen for appellammeret i henhold til procesreglementets artikel 190, stk. 2, betragtes som omkostninger, der kan kræves erstattet. Det forholder sig imidlertid ikke på samme måde med omkostninger, der er afholdt i forbindelse med sagen for ugyldighedsafdelingen. Det følger heraf, at intervenientens påstand om, at sagsøgeren – da denne har tabt sagen – tilpligtes at betale omkostningerne i forbindelse med den administrative procedure for EUIPO, alene tages til følge for så vidt angår de nødvendige omkostninger, der er afholdt af intervenienten i forbindelse med sagen for appellammeret (jf. i denne retning dom af 12.1.2006, Devinlec mod KHIM – TIME ART (QUANTUM), T-147/03, Sml., EU:T:2006:10, præmis 115). Det skal præciseres, at denne afgørelse kun gælder for sagerne R 1272/2013-3 og R 1273/2013-3 for appellammeret.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling)

- 1) **Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO) frifindes.**
- 2) **Antrax It Sarl bærer sine egne omkostninger og betaler de af EUIPO og Vasco Group NV afholdte omkostninger, herunder de omkostninger, der blev afholdt af Vasco Group NV i forbindelse med sagerne for appellammeret i sagerne R 1272/2013-3 og R 1273/2013-3.**

Gervasoni

Madise

Csehi

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 16. februar 2017.

Underskrifter